

‘Creadors de consciència’: fotoperiodisme compromès al Palau Robert

Noel Eduardo / @noeleduardo

40 fotoperiodistes. 3 fotos seleccionades de cadascun d’ells. 120 instantànies que mostren algunes de les cicatrius del nostre món. **‘Creadors de consciència’ és una mostra de fotoperiodisme compromès que es podrà visitar fins al 10 de febrer de 2019 al Palau Robert de Barcelona.** Les imatges abarquen des d’allò més local i tangible, el nostre barri, fins allò global, conflictes bèl·lics que ens són (més aviat, ens semblen que són) llunyans. No ho són. ¿O és que vostè, apreciat lector, és capaç de de no sentir-se a prop d’aquella mare (fotografiada pel fotògraf colomenc Samuel Aranda) que crida de desesperació i por amb el seu nadó en braços a les aigües del nostre Mediterrani intentant arribar a les costes gregues després d’un trajecte inacabable on ha deixat tot el que tenia (que, de ben segur, era poc o res) enrere?

Algú dubta de la proximitat real d’aquell grup d’immigrants subsaharians, fotografiats per Mingo Venero (Santander, 1977) a Barcelona, que malviuen en una antiga fàbrica abandonada propera a la plaça de les Glòries? **Proximitat no només geogràfica, sinó sobretot humana.** Es pot no empatitzar amb homes com aquests, joves que han viscut autèntiques odisees per tal d’arribar aquí, que han deixat dones i fills als seus països, i a qui envien els poquíssims diners que poden arregar? Amb aquests pocs recursos, “les seves famílies viuen millor que ells aquí. Mentrestant, es resignen, conscients que estan ajudant als seus a tenir una vida millor. El seu somni és aconseguir la documentació, accedir a un lloc de treball i tenir una casa per poder-hi portar les seves famílies”, afirma el fotògraf càntabre. **Somnis tristament improbables.**

Els 40 fotoperiodistes han arriscat les seves vides en territoris en guerra, en fenòmens naturals que acaben en tragèdia o en països sotmesos a règims dictatorials per tal de poder mostrar al món fets que, massa sovint, consumim des de les nostres televisions amb gairebé la mateixa passivitat que contemplem la nostra sèrie favorita, bombardejats com estem per les múltiples injustícies a les que ens ha acostumat el món contemporani.

Tampoc ells, els propis fotoperiodistes, poden assumir tanta falta d’ètica, tanta tristor, tanta crueltat. Sobre el dia que va fer la foto de la mare al mar amb el bebé en braços en un desembarcament d’una pastera de refugiats a l’illa de Lesbos, el propi autor de la foto, Samuel Aranda (Santa Coloma de Gramenet, 1979), explica: **“Avui em sento més avergonyit que mai de ser europeu. No puc mirar els ulls dels refugiats quan els fotografio i em pregunten per què els tractem així. No sé què contestar-los”.** Però tot i així, continuen fidels al seu compromís, a la seva implicació amb una idea. Continuen jugant-se la vida crònica rere crònica, conflicte rere conflicte. Com Ricardo Garcia Vilanova (Barcelona, 1971), segrestat el 2013 durant vuit mesos per Estat Islàmic a Síria, on cobria la guerra civil siriana des dels seus inicis, el 2011.

Homenatge a una generació de fotoperiodistes

Dels 40 fotoperiodistes, n’hi ha de més veterans i de renom, com Kim Manresa, Gervasio Sánchez o Clemente Bernad, per posar tres exemples, fins d’altres de més joves i que s’estan fent un nom en la professió a passes gegantines, com Bernat Armangué, Lurdes Basolí o el mateix Samuel Aranda. Tots ells ens mostren escenes que conviden a la reflexió sobre situacions que connecten amb la consciència col·lectiva del visitant. **Fotografies que ens ajuden a prendre consciència del món que ens ha tocat viure.** Tot i que, molt probablement, no ens ajudi a comprendre’l.

Una de les tres fotografies de Manu Brabo (Saragossa, 1981) és l'enterrament d'Artiom, un nen de quatre anys mort en un bombardeig. El fotògraf aragonès, que havia estat capturat per les tropes de Gaddafi el 2011, afirma: **"A l'enterrament no hi va poder ser ni la seva mare ni el seu germà gran: estaven greument ferits a l'hospital. El que no van faltar són les detonacions... més bombes"**.

El 2008 a Kabul, capital de l'Afganistan, Alfonso Moral (Valladolid, 1977) fotografiava un excombatent agafant la xeringa per punxar-se. El fotògraf explica: "Milers de joves s'aferren a l'heroïna com a única sortida davant d'un futur cada vegada més incert".

La mostra compta amb el suport de la Generalitat de Catalunya a través de la Direcció General de Difusió. També passarà després per Madrid, Saragossa i València. És un projecte produït per la companyia d'assegurances DKV amb motiu del XX aniversari de les seves accions de responsabilitat social. El col·lectiu Reporters Sense Fronteres també participa en el projecte i rebrà tots els beneficis recaptats amb el llibre de l'exposició.

L'exposició vol homenatjar una generació de fotoperiodistes que han reflectit amb imatges moments transcendents de la història recent. El títol de l'exposició el va proposar el comissari Chema Conesa, que assenyala que els fotoperiodistes representen avui la primera línia de veracitat de la informació: "El seu codi ètic pel que fa a la possible manipulació de la imatge constitueix la primera línia del compromís professional. Solen ser persones independents, allunyades dels organigrames oficials i conscients de la seva missió. Saben que una mala praxis del seu ofici representa una càrrega de profunditat demolidora per al mitjà que publiqui les seves fotos".

Conesa, juntament amb el també comissari Juan Manuel Castro, va seleccionar els 40 fotògrafs vius i en actiu d'una llista inicial més llarga. El criteri primer va ser que estiguessin en actiu directament o en funcions fotogràfiques professionals que continuessin el vincle amb la fotografia feta per comunicar en premsa o qualsevol altre suport. També van considerar que la seva trajectòria fos avalada pel temps, la dedicació i la professionalitat, que haguessin aconseguit algun premi o reconeixement i que l'excel·lència de la fotografia estigués perfectament representada.